

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Cdo/114/2018
Identifikačné číslo spisu: 1710213587
Dátum vydania rozhodnutia: 11.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1710213587.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu I. X., trvalým pobytom v X., právne zastúpeným advokátom Mgr. Matejom Krajčím, PhD., so sídlom v Bratislave, Záhradnícka 51, proti žalovaným 1/ K.M., trvalým pobytom v K., 2/ V.M., trvalým pobytom v K., 3/ X. O., trvalým pobytom v K., 4/ Z. K., trvalým pobytom vo I., o náhradu škody vo výške 6 703,60 €, vedenom na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 10C/355/2010, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. mája 2017 sp. zn. 8Co/418/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/až 4/ nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 28. januára 2015 č.k. 10C/355/2010-111 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia náhrady škody v sume 6 703,60 €, vzniknutej zaplatením náhrady trov konania na základe výsledku konania vo veci vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/843/2008, v dôsledku konania členov občianskeho združenia Auto-moto-šport Centrum Pezinok, zamietol; o trovách konania rozhodol tak, že žalovaným 1/, 2/ a 4/ priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 2 136,06 €, a žalovanému 3/ náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že žalobca spolu s jeho bývalou manželkou uzavreli ako kupujúci dňa 21. decembra 1999 s občianskym združením Auto-moto-šport Centrum Pezinok ako predávajúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol aj pozemok parc. registra „C“ č. XXXX, druh pozemku ostatné plochy o výmere XX XXX m², pričom predávajúcemu zaplatili dohodnutú kúpnu cenu, a na základe tejto kúpnej zmluvy bol v prospech kupujúcich povolený vklad ich vlastníctva do katastra nehnuteľností.

1.1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 2. februára 2006 č.k. PK 5C/365/2001-253 určil, že predmetná kúpna zmluva uzatvorená dňa 21. decembra 1999 je neplatná z dôvodu, že občianske združenie Auto-moto-šport Centrum Pezinok nemohlo predmetnú nehnuteľnosť vydržať, a tak nebol v čase uzavretia kúpnej zmluvy jej vlastníkom.

1.2. Krajský súd v Bratislave uznesením z 31. augusta 2010 sp. zn. 9Co/327/2009, ako súd odvolací, zmenil rozsudok Okresného súdu Pezinok zo 7. mája 2009 č.k. 4C/843/2008-305, pričom zároveň

žalobcom I. X. a I. X. uložil povinnosť zaplatiť žalovaným trovy konania v sume 6 703,60 €, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

1.3. Uznesením Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011 bol zrušený rozsudok Okresného súdu Pezinok z 20. októbra 2010 č.k. 7C/92/2008-182, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovaným D. Y., M. Y., K. Y., K.M., V.M., X. O., Z. K. zaplatiť žalobcom I. X. a I. X. sumu 99 581,76 € so 17,6 % ročným úrokom z omeškania z dôvodu bezdôvodného obohatenia žalovaných titulom neplatnej kúpnej zmluvy. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí vyslovil, že subjektmi neplatnej zmluvy neboli žalovaní, ale občianske združenie Auto-moto-šport Centrum Pezinok, ktoré však zaniklo bez právneho nástupcu a žalovaní ako členovia združenia nenesú žiadnu zodpovednosť za záväzky združenia.

1.4. Z uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Pezinku, odboru kriminálnej polície, oddelenia ekonomickej kriminality ČVS:ORP-262/OEK-PK-2012 z 12. februára 2013 zistil, že vyšetrovateľ mal v prípravnom konaní za dostatočne preukázané, že úmyselným podvodným konaním členov Auto-moto-šport Centrum Pezinok bola manželom Lednárovým spôsobená škoda vo výške 3 000 000 Sk.

1.5. Súd prvej inštancie napokon poukázal na to, že podľa výpisu z registra občianskych združení zaniklo občianske združenie Auto-moto-šport Centrum Pezinok dňa 9. januára 2001.

1.6. Takto ustálený skutkový stav súd prvej inštancie posúdil podľa § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka a dospel k záveru, že podanej žalobe nie je možné vyhovieť z dôvodu, že žalobca v spore nepreukázal, že náhradu trov konania, ktorej úhradou malo dôjsť k zmenšeniu jeho majetku skutočne uhradil, ako i z dôvodu, že účastníkom neplatnej kúpnej zmluvy neboli žalovaní, ale občianske združenie Auto-moto-šport Centrum Pezinok, ako samostatná právnická osoba odlišná od členov združenia, a žiaden právny predpis neukladá členom združenia niešť zodpovednosť za záväzky združenia počas jeho existencie, ani po jeho zániku. Zdôraznil, že hoci základným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je existencia škody, ktorú je poškodený povinný preukázať, žalobca v žalobe netvrdil, že zaplatil trovy konania, keď iba v závere v súpise priložených príloh sa odkazuje na potvrdenie o zaplatení. Nesúlad obsahu návrhu na začatie konania s označenými prílohami pritom nie nedostatkom podaného návrhu v zmysle § 43 ods. 1 OSP, nakoľko v takom prípade sa nejedná o nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľne podanie. Bolo preto povinnosťou žalobcu venovať náležitú pozornosť pripojeným dôkazom (žalobu podal prostredníctvom advokáta) a v prípade zisteného nedostatku tento počas konania do vyhlásenia uznesenia, ktorým súd dokazovanie vyhlasuje za skončené, napraviť, čo však nevykonal. Ak nebola preukázaná škoda, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi, nemohol byť preto preukázaný nárok na jej náhradu a súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol. Napokon, vo vzťahu k otázke pasívnej legitímácie žalovaných, poukázal i odkázal na právny názor Krajského súdu v Bratislave vyslovený v rozsudku z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011, že členovia občianskeho združenia za záväzky združenia nenesú zodpovednosť; ktorý bol síce vyslovený vo vzťahu k vydaniu bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v zaplatenej kúpnej cene, ale je plne použiteľný aj na uplatnený nárok voči žalovaným titulom povinnosti zaplatiť trovy konania o neplatnosť kúpnej zmluvy. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 30. mája 2017 sp. zn. 8Co/418/2015 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) a úspešným žalovaným 1/, 2/, 3, a 4/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Odvolací súd dospel k záveru, že v posudzovanej veci vykonal súd prvej inštancie všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody, ktorá mu mala vzniknúť zaplatením náhrady trov konania na základe výsledku konania vo veci vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4C/843/2008, v dôsledku konania členov občianskeho združenia Auto-moto-šport Centrum Pezinok. Vychádzal (s výnimkou otázky úhrady trov konania žalobcom) zo správnych skutkových záverov, na ktorých následne vyvodil aj správny právny záver, že v danej veci neboli splnené podmienky pre vyhovieť podanej žalobe, pričom na vec aplikoval zodpovedajúce zákonné ustanovenia, a svoje dôvody, pre ktoré žalobe nevyhovelo aj dostatočne vysvetlil, keď sa dôsledne vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami podstatnými pre právne posúdenie veci. Uviedol, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď sa zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaných v danom spore, v zhode s

právnymi závermi vyslovenými Krajským súdom v Bratislave v rozsudku z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011 vychádzal z toho, že žalovaní v danom spore nie sú pasívne vecne legitímovaní, nakoľko ich nemožno stotožňovať s občianskym združením Auto-moto-šport Centrum Pezinok, ako samostatnou právnickou osobou odlišnou od členov združenia, pričom žiadny právny predpis neukladá členom združenia niešť zodpovednosť za záväzky združenia po jeho zániku.

2.1. Odvolací súd sa nestotožnil s argumentáciou žalobcu, že vzhľadom na ručenie členov občianskeho združenia za záväzky združenia po jeho zániku, ručia i žalovaní za záväzok občianskeho združenia Auto-moto-šport Centrum Pezinok nahradiť mu škodu uplatnenú podanou žalobou v prejednávanej veci. Uviedol, že odhliadnuc od skutočnosti, že právna úprava ručenia spoločníkov obchodných spoločností nemôže bez ďalšieho (bez zohľadnenia okolností zániku predmetného občianskeho združenia, ktoré však v spore neboli preukázané) v prejednávanej veci zakladať zodpovednosť žalovaných (ktorí ani neboli všetci členmi združenia) za škodu žalobcu. Tvrdený nárok na náhradu škody totiž nemohol vzniknúť skôr, než došlo k zmenšeniu jeho majetku, teda skôr, ako náhradu trov konania v sume 6 703,60 € žalobca uhradil protistrane (...). K tomu však došlo až dňa 3. novembra 2010, teda až niekoľko rokov po zániku občianskeho združenia Auto-moto-šport Centrum Pezinok, ktoré zaniklo 9. januára 2001.

2.2. Odvolací súd nepovažoval však za správny skutkový záver prvoinštančného súdu, že žalobca v spore nepreukázal, že náhradu trov právneho zastúpenia protistrane uhradil, keď z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca opakovane v priebehu konania predložil kópiu príkazu na úhradu z VÚB, a.s., na základe ktorého úhradu trov konania protistrane je možné považovať za preukázanú. Táto skutočnosť však nemá zásadný význam z hľadiska vecnej správnosti záveru súdu prvej inštancie, že v spore nebolo preukázané naplnenie všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaných za škodu, ktorej náhrady sa žalobca domáhal podanou žalobou. Bez zreteľa na preukázanie úhrady trov konania žalobcom totiž nebolo možné žalobe vyhovieť z dôvodu absencie takého hmotnoprávneho postavenia žalovaných, z ktorého by mohla vyplývať ich zodpovednosť za škodu žalobcu odvíjajúca sa od neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 21. decembra 1999.

2.3. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne vec posúdil, keď vychádzal z právnych záverov Krajského súdu v Bratislave vyslovených v rozsudku z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011 a tým v dôsledku legalizácie bezprávia založil priame odmietnutie spravodlivosti, odvolací súd uviedol, že s právnymi závermi vyslovenými v uvedenom rozsudku odvolacieho súdu sa taktiež stotožňuje a považuje ich za správne, a preto treba považovať za správne i závery súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na skutkový stav ustálený vykonaným dokazovaním správne odmietol pričítať právne následky právneho úkonu občianskeho združenia (uzavretia neplatnej kúpnej zmluvy) jeho členom. V tejto súvislosti doplnil, že o prípadnej zodpovednosti za škodu by v danom prípade bolo možné uvažovať iba v prípade osôb, ktoré pri uzavretí neplatnej kúpnej zmluvy za občianske združenie konali, teda iba vo vzťahu k osobám Dobroslav Čapkovič a Sergej Tánska. Tieto osoby však už nežijú, v prípade oboch bolo dedičské konanie zastavené pre nemajetnosť, a preto v posudzovanej veci ani prípadná zodpovednosť dedičov za ich záväzky do úvahy neprichádza.

2.4. Za nedôvodnú považoval odvolací súd aj argumentáciu žalobcu, že v preskúmvanej veci boli splnené predpoklady na rozhodnutie o trovách konania podľa § 150 ods. 1 O.s.p. Konštatoval, že žalobca žiadne skutočnosti, ktoré by umožňovali aplikovať v danej veci citované ustanovenie nepreukázal, keď ním uvádzané dôvody, t.j. získanie nemorálneho prospechu žalovanými v dôsledku ich úmyselného podvodného konania, ktorým spôsobili žalobcovi škodu, za stavu, keď na základe právneho nedostatku, legislatívnej diery, štát a právny systém nebol schopný ochrániť jeho práva a oprávnené záujmy, nemôžu v tomto smere obstáť. Dospel k záveru, že v preskúmvanej veci neboli splnené zákonom stanovené predpoklady na aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. (resp. teraz § 257 CSP) na rozhodnutie o trovách konania; a to ani pokiaľ išlo o trovy odvolacieho konania.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a/ CSP argumentujúc tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu pokladal za zmatečné, keďže odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval žalobcom uhradenú náhradu trov právneho zastúpenia protistrane za preukázanú, napriek zrejmemu pochybeniu a svojvoľnému konaniu prvoinštančného súdu, a nezrušil odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie. V zmysle uvedeného dovolateľ mal za to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Nestotožnil sa tiež s tvrdením

odvolacieho súdu, týkajúceho sa pasívnej vecnej legitímácie žalovaných, a v tejto súvislosti uviedol „Opätovne poukazujeme na to, že v zmysle judikatúry, sa dá konštatovať, že účastníci nulitných právnych úkonov nemajú žiadne iné práva, t.j. nie sú subjektom iných práv, okrem satisfakčných alebo retribučných práv vyplývajúcich zo zmareného právneho úkonu, s prihliadnutím na zavinenie. (Rozsudok NS SR 4 Obo 201/2007, Uznesenie ÚS SR IV. ÚS 494/2012, Uznesenie NS SR 8Sžo/192/2010). Z logického výkladu ďalších ustanovení vyplýva, že pasívna legitímácia sa bude odvodzovať od ustanovení § 459 OZ, v znení § 458 ods. 2 OZ, s použitím procesných ustanovení“. Súd sa mal primárne zaoberať zavinením (úmyselným), keďže z predložených dôkazov pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že žalovaní konali úmyselne za účelom obohatenia sa na úkor iného. Trestné stíhanie žalovaných bolo zastavené (...), a to len z dôvodu premlčania trestnosti spáchaného činu, čo však nezakladá hmotnoprávnu deliktuálnu liberáciu z povinnosti nahradiť spôsobenú škodu a žalovaní v tomto prípade nemôžu používať väčšiu ochranu ako žalobca, ktorý kupoval nehnuteľnosti v dobrej viere, oproti nim, ktorých jedinou snahou bolo podvodným konaním pripraviť žalobcu o svoj majetok. V tomto smere je opätovne dôležité poukázať na tzv. Radbruchovu formulu, ktorá vychádza z potreby akceptovať platnosť písaného práva, a to aj vtedy, ak je obsahovo nespravodlivé a neúčelné, až kým nepresiahne neznesiteľnú mieru“. Nestotožnil sa tiež s právnym názorom súdov nižšej inštancie, a to v súvislosti s odkazom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011. Mal za to, že jediným aplikovateľným ustanovením v danom prípade je ustanovenie § 86 Obchodného zákonníka (ručenie spoločníka), nakoľko je typickou personálnou spoločnosťou, s prihliadnutím na všetky aspekty občianskeho združenia. Z čl. 6 Stanov Auto-moto-šport Centrum Pezinok z 24. januára 1999 vyplýva, že združenie bolo založené ako podnikateľský subjekt, ktorý prípadný vytvorený zisk použije na účel, predmet činnosti podľa čl. 3 stanov. Poznamenal, že v konaní niekoľkokrát argumentoval, že nesprávny názor Krajského súdu v Bratislave smeroval výhradne voči uplatneniu si nároku z dôvodu bezdôvodného obohatenia a nie z titulu náhrady škody, v čom je podstatný rozdiel medzi konaním sp. zn. 10C/355/201 a konaním sp. zn. 7C/92/2008. Predmetná kúpna zmluva prešla najprv schválením členskou schôdzou občianskeho združenia, po schválení ktorej boli následne osoby konajúce za občianske združenie poverení jej uzatvorením, ktorí len prejavili navonok vôľu členov združenia (žalovaných). Na základe uvedeného je možné usúdiť, že žalovaní sa priamo podieľali na podvodnom konaní, v dôsledku čoho žalobcovi jednoznačne vznikol nárok na náhradu škody, ktorú si v tomto konaní uplatňuje. Nesúhlasil tiež s argumentáciou súdu ohľadom ustanovenia § 150 O.s.p. (v súčasnosti § 257 CSP). Uviedol, že nakoľko „súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil právnu vec žalobcu a zároveň vyvodil nesprávny skutkový záver, na čo nadviazal aj odvolací súd, ktorý síce vyjadril právny názor, že súd prvej inštancie pochybil vo svojom skutkovom závere, avšak napriek tomu rozhodnutie súdu prvej inštancie nezrušil, z čoho možno jednoznačne vyvodit' záver, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej súdnej praxe“. Žiadal, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ až 4/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu žalobcu zhodne navrhli podané dovolanie ako procesne neprípustné odmietnuť. Uviedli, že žalobcovi žiadnu škodu nespôsobili, žiadnu právnu povinnosť neporušili, teda škodu nezavinili, a to ani neúmyselne, ani úmyselným konaním proti dobrým mravom.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia

odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP. V danom prípade je v dovolaní žalobcu uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 421 CSP.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

12. Žalobca prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnou, teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou dovolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Nevyhnutným predpokladom je, že ide o otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, vyriešenie ktorej nemalo určujúci význam pre rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Zároveň musí ísť o otázku, ktorú už riešil dovolací súd.

13. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, takto dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

14. Žalobca v dovolaní výslovne uviedol, že ním podané dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Z obsahu dovolania žalobcu vyplynulo, že namieta skutkové zistenia ohľadne preukázania úhrady trov konania protistrane v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, keď tento vychádzal z právnych záverov Krajského súdu v Bratislave vyslovených v rozsudku z 30. marca 2012 sp. zn. 9Co/139/2011, nesprávne právne posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovaných v predmetnom spore a ich zodpovednosti za škodu uplatnenú žalobcom v tomto konaní odvíjajúcu sa od neplatnosti kúpnej zmluvy z 21. decembra 1999. Žalobca v dovolaní poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4 Obo 201/2007, uznesenie ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 494/2012, uznesenie NS SR 8 Sžo/192/2010.

15. Žalobca v dovolaní právnu otázku relevantnú z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nenaformuloval dostatočne jasne, zreteľne a určito. Textu dovolania chýba totiž jasné vymedzenie toho, čo je otázne. Žalobca v texte totožnom s textom odvolania uvádza skutkové okolnosti. Predmetný text ani v spojitosti so zvyšnými časťami dovolania (poukaz na dve rozhodnutia dovolacieho súdu, a uznesenie ústavného súdu) neumožňuje posúdiť, akú otázku považoval žalobca za významnú z hľadiska prípustnosti (dôvodnosti) dovolania.

16. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

17. Povinnosť špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd (podľa názoru dovolateľa) odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), znamená okrem iného povinnosť bližšie konkretizovať rozhodnutie (rozhodnutia) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 27/2017, 7 Cdo 7/2018). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie dovolacieho súdu mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ a mohlo by viesť k procesne neprípustnému bezbrehému dovolaciemu prieskumu priečiacemu sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP (porovnaj tiež Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK 2016, str. 1382 a tiež 3 Cdo 28/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017, 8 Cdo 50/2017, 8 Cdo 48/2017).

18. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd (inak by totiž neprípustne konal a rozhodoval ako súd tretej inštancie) a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo

13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017).

19. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní dovolania uplatňoval prílišný formalizmus. V rozpore s týmito princípmi ale nie je prístup majúci na zreteli, že ustanovenia CSP vyžadujú istú mieru formálneho a obsahového vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Ak však dovolanie aj po zameraní sa dovolacieho súdu na jeho obsah (§ 124 CSP) zostáva naďalej nejednoznačné alebo nejasné v tom, že z neho nemožno s istotou usúdiť, ktorú právne významnú otázku (v danom prípade v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP) mal dovolateľ na mysli, je potrebné mať na zreteli, že právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v ustanoveniach CSP nedáva žiadny priestor pre uplatnenie domniek alebo dedukcií dovolacieho súdu alebo jeho dohadov o tom, ktorú z viacerých právnych otázok riešených prvoinštančným a odvolacím súdom mal dovolateľ (jeho advokát) na mysli pri formulovaní dovolania. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania a zároveň musí byť označená ustálená súdna prax dovolacieho súdu, od ktorej sa odvolací súd odklonil.

20. V danom prípade sa žalobca v dovolaní nestotožnil so skutkovými zisteniami a právnymi úvahami odvolacieho súdu, podal kritiku jeho právnych záverov a polemizoval so správnosťou riešenia viacerých otázok, ktorými sa odvolací súd podľa jeho presvedčenia odklonil od „judikatúry“. Jeho dovolacia argumentácia ale v jednotlivostiach a aj komplexne nedáva podklad pre posúdenie, či skutočne došlo k ním tvrdenému odklonu. Žalobca na jednej strane v dovolaní poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 201/2007, 8Sžo/192/2010 a uznesenia ústavného súdu IV. ÚS 494/2012, vôbec ale neuviedol súvislosti a konkrétne riešenie právnej otázky, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, na druhej strane je z jeho vyjadrenia v dovolaní zrejmé, že odklon vidí v tom, že „súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil právnu vec žalobcu a zároveň vyvodil nesprávny skutkový záver, na čo nadviazal aj odvolací súd, ktorý síce vyjadril právny názor, že súd prvej inštancie pochybil vo svojom skutkovom závere, avšak napriek tomu rozhodnutie súdu prvej inštancie nezrušil“.

21. V danom prípade ani pri posudzovaní dovolania podľa obsahu (§ 124 CSP) nemožno z tohto procesného úkonu žalobcu vyvodiť právnu otázku, pri ktorej sa podľa jeho presvedčenia odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, čo bolo pre posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a/ CSP podstatné.

22. Námitka dovolateľa spočívajúca v tom, že hodnotenie dôkazov bolo nesprávne, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a § 432 ods. 2 CSP. Dovolací súd so zreteľom na toto ustanovenie nemôže pri posudzovaní prípustnosti dovolania posudzovať správnosť skutkových zistení odvolacieho súdu, spôsob vykonávania jednotlivých dôkazov alebo výsledok ich hodnotenia premietajúci sa do skutkových zistení odvolacieho súdu.

23. Z uvedených dôvodov najvyšší súd odmietol dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

24. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovaným ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobca (§ 256 ods. 1 CSP), žalovaným žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli.

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.